

Talude ostmine algas võrdlemisi hilja. Esimesed ostmised olid Torma vallas 1869. a., mil 5 talu osteti. Suurem ostu- ja müügi-aeg on seitsme-, kaheksa- ja üheksakümnendais aastais, osa talusid on koguni alles 20. aastasaja alguses ostetud. Tartu-Võru Rahukogust saadud andmete järele kujunes talude müümine ja ostmine järgmiselt:

Vald ja mõisa	Esimesed ostmised	Suurim ostmise hooaeg	Viimsed ostmised
Torma vald:			
Torma mõisa	1869 (5 talu) 1873 (3 talu) 1876 (2 talu) 1877 (1 talu)	1901 (19 talu)	
Tõikvere m.	1875 (1 talu)	1908 (15 talu)	
Tarakvere m.	1870 (1 talu)	1885, 1886, 1887 (kokku 13 talu), s. o. kinnistatud neil aastail, 1894 kuni 1897 (kokku 6 tl)	1899 (1 tl)
Kõnnu m.	1871 (1 talu)	1873 (10 tl) 1901 (6 tl)	1911 (1 tl)
Vaiatu m.	1891 (2 talu)	1892—1899 (kokku 20 tl)	
Rääbise m.	1874 (1 talu)	1880—1883 (10 tl) 1907 (6 talu)	1910 (1 tl)
Roela m.	1873 (2 talu), 1884 (4 talu)	1886—1887 (kinnistatud 16 tl)	1891—92 (6 tl)

Koolid. 1647. a. öeldakse Torma kiriku juures juba köster ametis olevat. Kas ta ka kooli pidas, ei ole teada; arvatavasti andis ta ikkagi ka õpetust, nagu seda nõudis korraldus. 1860. a. öeldakse kõstrist, et ta oskab natuke lugeda; õpetaja rõhutab, et ta ise rahva õpetamise peale õige palju rõhku paneb. 1688. a., kui Forseliuse tegevuse tagajärjed Eesti koolielus juba tunduma hakkasid, oli ka Tormas kool, kus 29 last õpetust said. Põhjasõja ajal näikse aga seegi õrn idu hävinud olevat, sest 1730. a. ei ole Tormas kooli olemas, köster ei saa laste õpetamisega hakkama. Küll on samal aastal Lohusuus kool, kus köster 8 poisile õpetust annab. 18. aasta-